
4. Природа Тернопільської області. За ред. К.І. Геренчука. Львів: Вища школа, 1979 р. 167 с.

5. Природний заповідник «Медобори». Офіційний сайт. URL: <http://www.medobory-reserve.te.ua> (дата звернення 21.02.2022 р.).

6. Хавик В. П. Лісовий фонд заповідника «Медобори». Медобори і духовна культура давніх, середньовічних слов'ян (до 150-річчя виявлення Збруцького «Святовіда»). Матеріали наукової конференції. Львів, 1998. С. 12-13.

Вадим ПУТЬКАЛЕЦЬ, студент
Науковий керівник: **к. геог. н., доц. Янковська Л.В.**

МОРФОЛОГІЧНИЙ СКЛАД ТВЕРДИХ ПОБУТОВИХ ВІДХОДІВ У ВИШНІВЕЦЬКІЙ ТЕРИТОРІАЛЬНІЙ ГРОМАДІ

На сьогодні проблема забруднення довкілля сягнула глобального характеру. Зокрема, гостро постала проблема переробки твердих побутових відходів, які в значній мірі визначають санітарно-епідеміологічне благополуччя населених пунктів. Вивчення та дослідження проблеми утилізації відходів як в Україні в цілому, так і в її регіонах зокрема, є актуальною темою тому, що в нашій країні щорічно зростає кількість відходів на душу населення, але їх утилізація залишається на колишньому рівні.

Мета дослідження: проаналізувати обсяги і структуру твердих побутових відходів у Вишнівецькій територіальній громаді.

Збір інформації про обсяги накопичення відходів та їх морфологічний склад відбувався шляхом спостереження та чергування біля контейнерів (зважування ТПВ, аналізу їх складу); збір інформації про несанкціоновані сміттєзвалища та вплив Кривчиківського полігону на довкілля відбувався шляхом досліджень на місцевості.

Вишнівецька об'єднана територіальна громада була створена 13 вересня 2016 року і на даний час об'єднує 27 сіл і

одне селище міського типу. Площа громади 324,3 км², а чисельність населення – 17638 осіб [1].

Адміністративним центром громади є селище міського типу Вишнівець. До складу громади увійшли такі села: М.Вікнини, В.Вікнини, Котюжини, Бодаки, Лози, Кривчики, Бакоти, Бутин, В.Кунинець, Гнидава, Дзвиняча, Діброва, Загороддя, Залісці, Зашляхом, Кинахівці, Коханівка, Малий Кунинець, Мишківці, Очеретне, Поляни, Раковець, Старий Вишнівець, Устечко, Федьківці, Хотовиця, Федьківці (рис. 1).

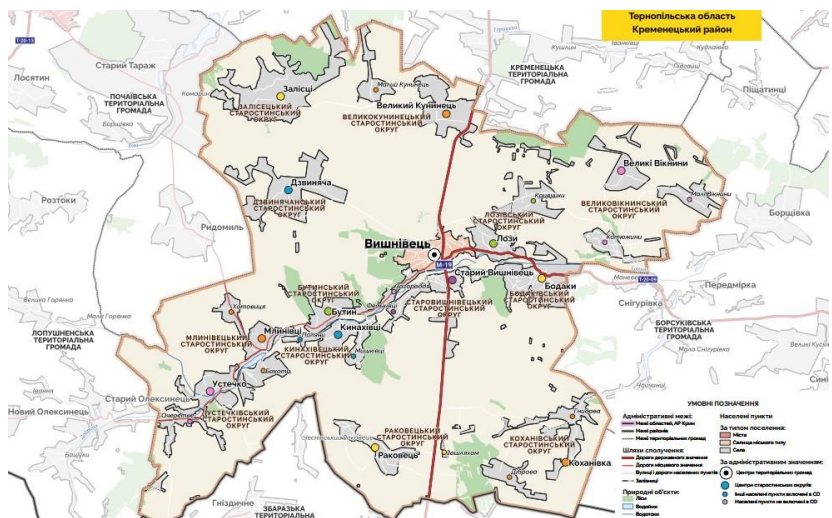

Рис. 1. Вишнівецька територіальна громада

Наші дослідження доводять, що найбільше жителями Вишнівецької громади викидається органічних відходів, паперу та пластику (відповідно 30, 20 та 27 % від загального об'єму ТПВ).

Серед паперу переважають такі види: офсетний – 36 %, газетний – 35%, картон – 15%, пакувальний – 18 %, інший – 7%

В структурі пластикових відходів: поліетилен терефталат, PET або ПЕТ – 37%; поліетилен високої щільності PEHD (HDPE) – 20%; полівінілхлорид, PVC або ПВХ – 8%; поліетилен низької щільності PELD (LDPE) – 25%; поліпропілен, PP або ПП – 5%; полістирол, PS – 4%; інше – 1%.

Серед брухту (в середньому 3%) переважають бляшки від рибних консервів, металеві кришки (від пляшок та банок). Чорний метал жителями громади, як правило, відсортовується і здається на металобрухт.

У структурі склобою Вишнівецької громади переважають такі види скла: віконне – 10%, технічне – 2%, оргскло – 6%, триплекс – 1%, скло з хімічних засобів – 1%, кераміка – 20%, пляшки – 60%.

Таким чином, жителі Вишнівецької громади викидають у контейнери в середньому 0,75-0,95 кг/особу ТПВ в день, що становить 275-345 кг/особу в рік. Розрахунки показують, що в середньому в ОТГ утворюється 5,6 тис. тон відходів споживання в рік (рис. 2).

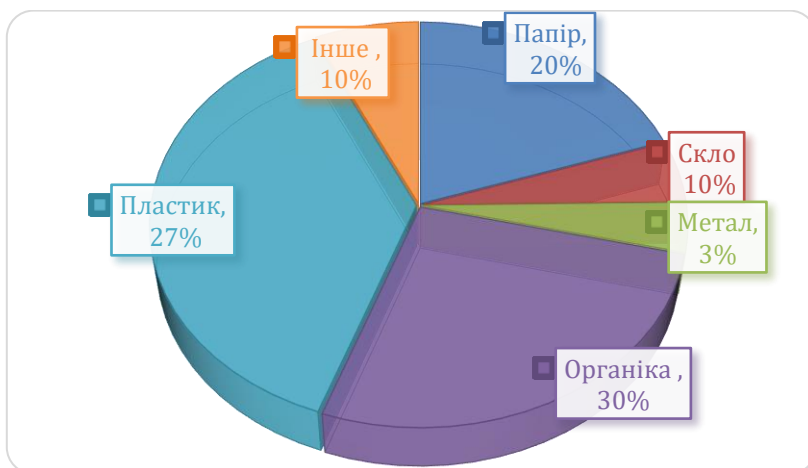

Рис. 2. Морфологічний склад ТПВ Вишнівецької громади

Лише 2% громадян повністю сортують сміття, близько 80% - частково сортують, а 18% - взагалі не сортують відходи. Причинами низького рівня сортування відходів є те, що у селах (окрім смт. Вишнівця) відсутні контейнери для роздільного збору сміття, а також низький рівень просвітницької діяльності серед населення громади.

Несанкціоновані сміттєзвалища – непоодинокі явище на території Вишнівецької ОТГ. Причини їх утворення: недостатня

забезпеченість сіл контейнерами для сміття та низький рівень екологічної свідомості населення громади. Кривчиківське сміттєзвалище знаходиться поблизу полів та городів, воно не є ізольованим протифільтраційним екраном, і фільтрат просочується в підземний водоносний горизонт, тут панує неймовірний сморід та літають зграї чайок, ворон, великої шкоди завдають поліетиленові пакети, які вітер розносить усюди.

Отже, необхідно багато уваги приділяти роз'яснювальній роботі серед населення, проводити акції з прибирання території громади (узбічч, зупинок, водойм тощо), проводити тренінги з правильного сортування твердих побутових відходів, посилити контроль і стягувати штрафи за несанкціоноване спалювання та складування сміття.

Література:

1. Управління та поведження з відходами. Частина 2. Тверді побутові відходи: навчальний посібник / Петрук В. Г., Васильківський І. В., Кватернюк С. М., Турчик П. М., Іщенко В. А., Петрук Р. В.. Вінниця : ВНТУ, 2013. 243 с.

2. Янковська Л., С. Новицька. Проблеми та перспективи поведження з твердими побутовими відходами в Тернопільській області. Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка Серія: географія. 2020. №1 (випуск 48). С. 156-162.

3. Tsaryk, L., Yankovska L., Tsaryk, P., Novytska, S., & Kuzyk, I. (2020). Geocological problems of decentralization (on Ternopol region materials). Journal of Geology, Geography and Geocology, 29(1), 196-205.

Євгенія ДІДІВ, студентка

Науковий керівник: **к. геог. н., доц. Барна І.М.**

ПРОБЛЕМА ЗАБРУДНЕННЯ ВОДОТОКІВ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Актуальність теми. Екологічна ситуація у Тернопільській області на сьогоднішній день потребує розвитку та покращення і особливо це стосується теми забруднення